

บทที่ 3

ผลการดำเนินงาน/ผลสัมฤทธิ์/ประโยชน์ที่ได้รับ

จัดแบ่งผลการดำเนินการเป็น 4 หมวด

หมวดที่ 1 กิจกรรมส่งเสริมทันตสุขภาพในโรงเรียน

- จัดทำนวัตกรรมทางทันตสุขภาพ ได้แก่ สมุดบันทึกการแปรงฟันเช้าและก่อนนอน นวัตกรรมฟันสวย ยิ้มใส ด้วยสมุนไพรไทย นวัตกรรมพิสูจน์ฟันสะอาดด้วยแก้วมังกร นวัตกรรมกล้วยสะบัดงาเพื่อลดหวานในอาหารกลางวัน นวัตกรรมฟันสะอาดด้วยสมุนไพร นวัตกรรมหนังสือเล่มเล็กเพื่อส่งเสริมทันตสุขภาพนักเรียนและผู้ปกครอง นวัตกรรมน้ำยาบ้วนปากสมุนไพร (จากภูมิปัญญาไทย) นวัตกรรมน้ำกระเจี๊ยบอ่อนหวาน นวัตกรรมยาสีฟันสมุนไพรวิเศษ นวัตกรรมวุ้นสมุนไพรใรน้ำตาล (จากภูมิปัญญาไทย) นวัตกรรมผงขัดฟันมหัศจรรย์ไบบอช
- การจัดทำหลักสูตรทันตสุขภาพร่วมกับการบูรณาการเรื่องความรู้ทางทันตกรรมเข้าไปกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 3 วิชา ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา และกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
- การควบคุมอาหารว่างและอาหารเสี่ยงต่อโรคฟันผุ โดยให้แกนนำนักเรียนชักชวนเพื่อนๆ ให้ความรู้กับผู้ปกครองในการควบคุมอาหาร การดูแลสุขภาพช่องปาก และขอความร่วมมือกับแม่ครัว แม่ค้าในโรงเรียนเพื่อลดอาหารหวานในโรงเรียน
- แกนนำนักเรียนพาเพื่อนและน้องๆ แปรงฟันหลังอาหารกลางวันร่วมกัน ตามจังหวะเพลงที่เปิดให้ และตรวจความสะอาดด้วยฟันสวย ยิ้มใส ด้วยสมุนไพรไทยเป็นระยะ
- บุคลากรทางทันตสาธารณสุขให้ความรู้แก่เด็กนักเรียนทุกโรงเรียนในเครือข่าย และดำเนินกิจกรรมเฝ้าระวังทางทันตสุขภาพร่วมกับครูและนักเรียน

หมวดที่ 2 ผลลัพธ์/ผลกระทบด้านทันตสุขภาพ

- นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และปีที่ 6 ของทั้ง 9 โรงเรียนในเครือข่ายมีการแปรงฟันก่อนนอนทุกวันร้อยละ 100
- นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และปีที่ 6 ของทั้ง 9 โรงเรียนในเครือข่ายไม่ได้รับการรับประทานอาหารว่าง แต่จะรับประทานผลไม้หลังจากรับประทานอาหารกลางวัน และแปรงฟันทุกครั้งร้อยละ 100
- นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และปีที่ 6 ของทั้ง 9 โรงเรียนในเครือข่ายได้รับการบูรณะฟันแท้ร้อยละ 100

- นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของทั้ง 9 โรงเรียนในเครือข่ายปราศจากฟันผุมากกว่าร้อยละ 100
- นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของทั้ง 9 โรงเรียนในเครือข่ายไม่มีเหงือกอักเสบร้อยละ 100
- และโรงเรียนทั้ง 9 โรงเรียนเครือข่ายพัฒนานครเป็นเขตปลอดน้ำอัดลม เครื่องดื่มไอศกรีม ลูกอม และลูกกวาดทุกชนิดร้อยละ 100

หมวดที่ 3 การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย

- พันธบุคลากรในโรงพยาบาล และรพ.สต.ในเขตที่โรงเรียนตั้งอยู่เป็นแกนกลางในการประสานงาน นำเสนอแนวคิด เป็นวิทยากรทางวิชาการร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันกับเครือข่าย
- ผู้อำนวยการและครูอนามัย เป็นผู้วางเป้าหมาย แผนงาน และดำเนินการหลักในการพัฒนาเครือข่าย
- องค์การบริหารส่วนตำบลให้การสนับสนุน ร่วมดำเนินการในโรงเรียนในเขตรับผิดชอบของตนเอง
- แกนนำนักเรียนดำเนินการผ่านเครือข่ายแกนนำนักเรียน โดยมีครูอนามัยเป็นที่ปรึกษาและมีส่วนร่วมในการรณรงค์ทัศนสุขภาพสู่ชุมชน
- ผู้ปกครองร่วมเสนอแนะผ่านการประชุมผู้ปกครอง คุณครู และแกนนำนักเรียน
- ผู้แทนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร่วมประชุมอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง และร่วมกิจกรรมการรณรงค์ต่างๆ

หมวดที่ 4 การนำและการบริหารจัดการเครือข่าย

- การนำและการบริการดำเนินการโดยประธานเครือข่าย นางสมสมัย กั้นสการ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 83 (บ้านห้วยโจด) รองประธาน นายคมกฤษ สมสาร ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเนินสะอาด เลขานุการ นางวิไล สมสาร ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านชัยใหญ่ และผู้อำนวยการโรงเรียนที่เหลื่อ ครูอนามัยทั้ง 9 โรงเรียนเป็นกรรมการร่วมกับบุคลากรทางสาธารณสุข
- กรรมการมีการประชุมอย่างน้อย 1 ครั้งใน 2 เดือน ในบางครั้งมีการเชิญ สพป. อปท. แกนนำนักเรียน แม่ครัว ผู้ปกครองที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุม
- มีวิสัยทัศน์ “เครือข่ายอ่อนหวาน ประสานความร่วมมือ ส่งเสริมสุขภาพช่องปาก ปราศจากฟันผุ” เป็นเป้าหมายในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และการจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาทันตสุขภาพนักเรียน

- กำหนดเป้าหมายการพัฒนาชัดเจน (ตามหมวดที่ 2) โดยมีบุคลากรที่สาธารณสุขดำเนินการ เก็บรวบรวมข้อมูลและนำเสนอในที่ประชุมกรรมการตามรอบการสำรวจ
- มีการนำนโยบาย นำมาปฏิบัติที่โรงเรียนผ่านการประชุมในโรงเรียน และนำสู่การปฏิบัติที่บ้านผ่านแกนนำนักเรียน และการประชุมผู้ปกครอง

บทที่ 4

สรุปผล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ

การประเมินผล และผลสำเร็จของการปฏิบัติงาน

1. มีการพัฒนาเครือข่ายขยายผลและเผยแพร่การจัดกิจกรรมส่งเสริมทันตสุขภาพในโรงเรียน ร้อยละ 100
2. เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และระบบความร่วมมือของโรงเรียน บุคลากรทางทันตสาธารณสุข ผู้ปกครองนักเรียน และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 100
3. มีการสนับสนุนการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนในเครือข่าย ร้อยละ 100

ปัจจัยความสำเร็จ

ปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญเกิดจาก

- ภาวะผู้นำของนางสมสมัย กันสการ ผู้อำนวยการโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 83 (บ้านห้วยโจด) ที่มีความอาวุโส วิสัยทัศน์ และความสม่ำเสมอในการดำเนินงาน
- นางสาวปิยะนุช หอมหวาน เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุขชำนาญงาน ผู้ประสานที่สามารถเชื่อมโยงเครือข่ายให้สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องเกิดกิจกรรมสม่ำเสมอ
- ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูอนามัยที่เป็นสมาชิกเครือข่ายที่มีส่วนร่วม ร่วมคิดค้น พัฒนา ทั้งกิจกรรม นวัตกรรม
- ทันตบุคลากรที่สามารถให้การสนับสนุนทางวิชาการ การประเมินผล และเป็นพี่เลี้ยงที่ดี
- แกนนำนักเรียนที่มีการประชุมสม่ำเสมอมีกิจกรรมนำเสนอคุณครู ซึ่งมีผลต่อทั้งกิจกรรมทางทันตสุขภาพในโรงเรียน และผู้ปกครองที่บ้าน
- องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นให้การสนับสนุนงบประมาณ และเข้าร่วมกิจกรรมสม่ำเสมอ
- การดำเนินงานในรูปแบบเครือข่าย เป็นการเผยแพร่รูปแบบที่ประสบความสำเร็จ หรือร่วมกันพัฒนารูปแบบ และสนับสนุนการดำเนินงานซึ่งกันและกัน มีความเสมอภาคในการทำงาน

บทเรียนที่ได้รับ (Lesson Learned)

การดำเนินการเครือข่ายเด็กไทยฟันดี อำเภอวัฒนานคร เริ่มต้นอย่างไม่มีประสบการณ์ แต่ได้รับผลจากการเรียนรู้ร่วมกันด้านความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่มีส่วนเกี่ยวข้องอาจมีผลกระทบบ้างจากภาระงานของคุณครูที่มีมากในหลายๆด้านแต่ด้วยภาวะผู้นำ และการประสานงานที่ดีเยี่ยมทำให้การดำเนินการเป็นไปได้อย่างต่อเนื่อง และมีผลสัมฤทธิ์ที่ดี

การพัฒนาต่อเนื่องคือการขยายเครือข่ายเพื่อดำเนินกิจกรรมให้ครอบคลุมจำนวนเด็กนักเรียนให้มากขึ้น โดยใช้ทีมงานที่มีประสบการณ์ช่วยเหลือเป็นพี่เลี้ยงในการพัฒนาเครือข่ายอย่างมั่นคง และดำเนินการให้มีการประเมินผลงานในรูปแบบการวิจัยที่ชัดเจนเป็นระบบมากขึ้นต่อไป

การเผยแพร่ / การได้รับการยอมรับ/รางวัลที่ได้รับ

ได้รับการประเมินเป็นเครือข่ายที่ยอดเยี่ยมระดับประเทศ โดยโครงการพัฒนาเครือข่ายโรงเรียนเด็กไทย
พื้นที่ สุขภาพดี ศูนย์อนามัยที่ 6 ชลบุรี

การขยายเครือข่าย / ขยายผลงาน

- มีแผนการขยายเครือข่ายเพิ่มขึ้นจำนวน 6 เครือข่าย ภายในปี 2563

ปัญหาอุปสรรค / ในการดำเนินงาน

1. งบประมาณของรัฐมีจำกัดทั้งในส่วนของหน่วยงานสาธารณสุข และโรงเรียนไม่เพียงพอกับการดำเนินงาน
2. ทีมผู้ปฏิบัติขาดความรู้ และทักษะในการขอรับการสนับสนุนจากท้องถิ่น
3. บุคลากรในโรงเรียนมีจำนวนน้อย ภาระงานครุมาก ช้าซ้อน มีเวลามาประชุมเครือข่ายน้อย
4. การจัดกิจกรรมส่งเสริมทัศนสุขภาพในโรงเรียนบางแห่ง ผู้บริหารมอบหมายให้เป็นความรับผิดชอบของครูอนามัยคนเดียว บุคลากรอื่นไม่มีส่วนร่วมจึงมีข้อจำกัดในการดำเนินงาน

วิธีการแก้ไข / แนวทางการปรับปรุงการดำเนินงานเครือข่าย

1. หน่วยงานกลาง/ต้นสังกัดมีนโยบายส่งเสริมทัศนสุขภาพที่ชัดเจน
2. ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนดแผนงาน/โครงการชัดเจน ระบุเป้าหมาย ผลลัพธ์ และผลการประเมิน
3. พัฒนาระบบสนับสนุน การประสานงาน และการติดตามผลเครือข่ายทุกระดับ
4. จัดเวทีแลกเปลี่ยนภายในเครือข่าย และระหว่างเครือข่ายโรงเรียน เพื่อส่งเสริมและกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
5. เพื่อการประชาสัมพันธ์ประเด็นสุขภาพที่สำคัญทางสื่อมวลชน/สื่อสาธารณะ สร้างความรู้และความเข้าใจแก่ครอบครัว ร้านค้า และชุมชนในเรื่องพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ เสริมแรงกิจกรรมสร้างสุขภาพในโรงเรียน
6. พัฒนาศักยภาพผู้ประสานงานโครงการ และทีมพี่เลี้ยงทุกระดับ ในเรื่องการทำงานลักษณะเครือข่ายการติดตาม ประเมินผล และวิชาการอื่นๆที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะทีมพี่เลี้ยงระดับอำเภอ เนื่องจากมีความใกล้ชิดเกี่ยวกับเครือข่ายโรงเรียนสามารถสนับสนุนและบูรณาการส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนได้ตามบริบทของพื้นที่
7. จัดทำแนวทางของขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากท้องถิ่น สนับสนุนทีมผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่
8. การจัดตั้งเครือข่ายโรงเรียนควรอยู่ในพื้นที่ที่เครือข่ายเดียวกัน การเดินทาง และการติดต่อสะดวก เพื่อประโยชน์การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของกลุ่มโรงเรียน รวมทั้งการติดตามผล และการประสานงานกับหน่วยงานสาธารณสุขในพื้นที่ PCU ไม่ข้ามเขตพื้นที่รับผิดชอบ

กรมการขนส่งทางบก
คณะผู้บริหารกรมการขนส่งทางบก
(ประชุมเมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๓)

นางสาวกัญญาภัค วัฒนศิริ

๑. อนุมัติแผนปฏิบัติการประจำปี ๒๕๖๓ ของกรมการขนส่งทางบก
๒. อนุมัติแผนปฏิบัติการประจำปี ๒๕๖๓ ของกรมการขนส่งทางบก
๓. อนุมัติแผนปฏิบัติการประจำปี ๒๕๖๓ ของกรมการขนส่งทางบก
๔. อนุมัติแผนปฏิบัติการประจำปี ๒๕๖๓ ของกรมการขนส่งทางบก
๕. อนุมัติแผนปฏิบัติการประจำปี ๒๕๖๓ ของกรมการขนส่งทางบก
๖. อนุมัติแผนปฏิบัติการประจำปี ๒๕๖๓ ของกรมการขนส่งทางบก
๗. อนุมัติแผนปฏิบัติการประจำปี ๒๕๖๓ ของกรมการขนส่งทางบก
๘. อนุมัติแผนปฏิบัติการประจำปี ๒๕๖๓ ของกรมการขนส่งทางบก
๙. อนุมัติแผนปฏิบัติการประจำปี ๒๕๖๓ ของกรมการขนส่งทางบก

บทที่ 2 การดำเนินงาน

การดำเนินงาน

1. จัดตั้งเครือข่ายเด็กไทยฟันดีอำเภอวัฒนานคร ผู้อำนวยการรับทราบข้อตกลงร่วมกัน และร่วมลงนามเข้าร่วมเครือข่ายโรงเรียนเด็กไทยฟันดี
2. จัดประชุมวางแผนงานการดำเนินงาน แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นซึ่งกันและกัน
3. จัดอบรมแกนนำเด็กนักเรียนเพื่อสร้างแกนนำดำเนินกิจกรรมทันตสุขภาพในโรงเรียน
4. โรงเรียนดำเนินกิจกรรมตามแผนที่วางไว้ โดยมีทันตบุคลากรให้ความช่วยเหลือ และคำแนะนำ
5. ทิมทันตบุคลากรนิเทศโรงเรียนเพื่อประเมินและให้ข้อชี้แนะต่างๆ
6. ตรวจฟันเด็กนักเรียนเพื่อนำมาประเมินผลการดำเนินงาน
7. ประกวด
8. นำเสนอผลงาน
9. รับรางวัล
10. ขยายเครือข่าย
  - ประชาสัมพันธ์เพื่อค้นหาโรงเรียนที่สนใจในการดำเนินงาน
  - คัดเลือกโรงเรียนเข้าร่วมเครือข่าย โดยคัดจากที่มีกิจกรรมทันตสุขภาพสาธารณสุขโดดเด่น หรือมีการดำเนินกิจกรรมต่อเนื่อง ผู้นำและบุคลากรที่ต้องการต่อยอดการพัฒนา
  - ได้โรงเรียนเข้าร่วมเครือข่ายเด็กไทยฟันดี
  - ประชุมแกนนำเครือข่ายเพื่อชี้แจงเกณฑ์พัฒนาเครือข่ายโรงเรียนเด็กไทยฟันดี แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกำหนดแนวทางพัฒนางานร่วมกันโดยกำหนดเกณฑ์ร่วมกัน โดยการทำพันธะสัญญา MOU ของเครือข่ายโรงเรียนเด็กไทยฟันดี อำเภอวัฒนานคร
  - เครือข่ายมีการดำเนินงานร่วมกัน จัดแบ่งแผนการดำเนินงานเป็น 4 หมวด คือ
    - หมวดที่ 1 กิจกรรมส่งเสริมทันตสุขภาพในโรงเรียน
    - หมวดที่ 2 ผลลัพธ์/ผลกระทบด้านทันตสุขภาพ
    - หมวดที่ 3 การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย
    - หมวดที่ 4 การนำและการบริหารจัดการจัดการเครือข่าย

ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. ดำเนินการให้ทีมงานทันตบุคลากรได้รับความรู้การดำเนินการเครือข่ายเด็กไทยฟันดี โดยการเชิญบุคลากรจากเครือข่ายอำเภอคลองหาดมาเป็นวิทยากรสอนการดำเนินการเครือข่าย ส่งบุคลากรเข้าร่วมอบรมโครงการพัฒนาเครือข่ายโรงเรียนเด็กไทยฟันดี สุขภาพดี และการประชุมวิชาการเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งจัดโดยกรมอนามัย
2. ดำเนินการประชาสัมพันธ์ แนวคิดโรงเรียนเครือข่ายให้กับทางโรงเรียนเพื่อค้นหาโรงเรียนที่สนใจในการดำเนินงาน จากนั้นคัดเลือกโรงเรียนที่เข้าร่วมเครือข่าย โดยคัดจากโรงเรียนที่มีกิจกรรมทาง

ทันตสาธารณสุขโดดเด่น เช่น เคยได้รับรางวัลประกวดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพทางทันตสุขภาพ หรือการดำเนินกิจกรรมต่อเนื่อง ผู้นำและบุคลากรที่ต้องการต่อยอดการพัฒนา เข้าใจและยินดีในการพัฒนาร่วมกับโรงเรียนอื่นเป็นเครือข่ายร่วมกัน โดยในเบื้องต้นมีโรงเรียนที่เข้าร่วมการพัฒนา เครือข่ายร่วมกันจำนวน 9 โรงเรียน คือ

- โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 83 (บ้านห้วยโจด)
- โรงเรียนบ้านใหม่ไทยพัฒนา
- โรงเรียนบ้านหนองตะเคียนบอน
- โรงเรียนบ้านเนินสะอาด
- โรงเรียนบ้านซับใหญ่
- โรงเรียนบ้านใหม่ศรีจำปาทอง
- โรงเรียนบ้านวังรี
- โรงเรียนบ้านโนนผาสุก
- โรงเรียนบ้านสีแยก

3. กลุ่มงานบริการทางการแพทย์ (ทันตกรรม) โรงพยาบาลวัฒนานคร จัดให้มีการประชุมแกนนำ เครือข่ายเพื่อชี้แจงเกณฑ์การพัฒนาเครือข่ายโรงเรียนเด็กไทยฟันดี แลกเปลี่ยนความคิดเห็น กำหนดแนวทางการพัฒนาร่วมกัน โดยกำหนดเกณฑ์ร่วมกันในเบื้องต้น คือ

- คัดเลือกประธานเครือข่ายร่วมกัน โดยผู้อำนวยการโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 83 (บ้านห้วยโจด) ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ผ่านเกณฑ์โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร เป็นแกนนำในการพัฒนา เครือข่าย
- กำหนดจุดมุ่งหมาย นโยบาย แผนงานในการพัฒนาร่วมกัน
- กำหนดวิสัยทัศน์เครือข่าย “เครือข่ายอ่อนหวาน ประสานร่วมมือ ส่งเสริมสุขภาพช่องปาก ปราศจากฟันผุ”
- กำหนดช่องทางในการสื่อสาร กำหนดกลุ่ม line เครือข่ายเด็กไทยฟันดี อำเภอวัฒนานคร จัดให้มีการประชุมเครือข่ายอย่างน้อย 1 ครั้งในทุก 2 เดือน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ วิเคราะห์ปัญหา ปรับปรุงแผนงานร่วมกัน
- กำหนดให้บุคลากรทางทันตสาธารณสุขให้ความรู้และแนวคิดทางวิชาการทุกครั้งที่มีการประชุมการพัฒนาเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง
- มีการประชุมต่อเนื่องอย่างน้อย 1 ครั้งในทุก 2 เดือน
- มีการนำเสนอผลการทำงาน พิจารณางบประมาณการทำงานร่วมกัน ผลักดันกิจกรรมกลุ่ม ร่วมกันประเมินผล ทบทวนการดำเนินการ วิเคราะห์ส่วนที่ขาด ปัญหาและอุปสรรคและ กระบวนการอย่างต่อเนื่อง

- โรงเรียนดำเนินการประสานงานองค์กรบริหารส่วนตำบลเพื่อประชาสัมพันธ์แนวคิด ขอรับการสนับสนุนงบประมาณและความร่วมมือ
- ประสานงานบุคลากรสำนักงานสาธารณสุขสระแก้ว เพื่อให้ความรู้ในการดำเนินกิจกรรมโรงเรียนเครือข่ายความรู้ด้านโภชนาการในเด็กนักเรียน
- ประชุมแกนนำนักเรียนเพื่อค้นหาปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาทันตสุขภาพโดยนักเรียน
- การให้กำลังใจร่วมกันในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง